

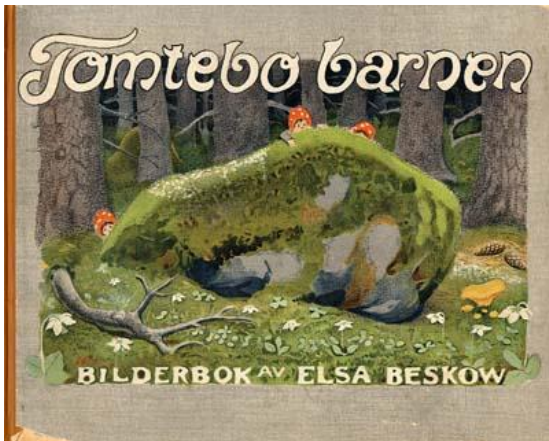
HEI, KOLLEGA!

Kaipaatko näin uuden kouluvuoden alkaessa ideoita varhaiskasvatussuunnitelman ja ops:in laaja-alaisen osaamisen erj osioiden toteuttamiseen?

Opera Tellus on kotipaikkakuntaansa Vantaalla pitävä oopperatyöryhmä, joka koostuu musiikin, teatterin, kirjallisuuden ja tanssin ammattilaisista. Tavoitteenamme on mm. Svenska kulturfondenin työryhmällemme myöntämän apurahan tuella lisätä lasten ja nuorten kiinnostusta taiteeseen niin harrastuksena kuin mahdollisena ammattina sekä ympäristön suojelemiseen ja kestävään kehitykseen.

Olemme Opera Telluksen pedagogityöryhmän kanssa laatineet Teille ideoinnin tueksi **Elsa Beskown satuun Tonttulan lapset** (Tomtebobarnen) **perustuvan tehtäväpaketin**, joka on jaoteltu osaamisen eri teemojen ja värien mukaan. Tehtävät sisältävät osia muistakin alaotsikoista. Niiden tarkoituksena on innostaa ja antaa vinkkejä, kuinka satua voi hyödyntää laaja-alaisen osaamisen toteutuksessa luokissa. Toivottavasti saatte näistä lisäideoita siihen, miten voi kokeilla ja toteuttaa oppilaidenne tarpeita, toiveita ja lapsia huomioivaa toimintaa. Näiden lisäksi oppilasta osallistetaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa, sekä ottamalla mukaan myös perheet mm. yhteisiin juhliin tai kuvaesityksiin. Voi myös kertoa, mitä lasten kanssa on tehty ja toteutettu, sekä antaa mukaan kotitehtäviä, tai vain perheille tarkoitettuja toimintavinkkejä, tehtäviä ja kyselyitä. Kautta linjan on hyvä korostaa toisten osallistumisen ja tuotosten kunnioittamista, sekä kannustuksen ja positiivisen palautteen tärkeyttä. Näitä esimerkkitehtäviä ei ole kaikkia tarkoitettu toteutettavaksi samalla kertaa, vaan niistä voitte valita omalle luokallenne heitä itseään kiinnostavia ja sopivia tehtäviä.

Tämän klassikkosatukirjan löydätte sekä suomen- että ruotsinkielisenä esim. kirjastosta.

Olemme myös perustaneet Facebookiin ryhmän nimeltä **Tonttulan lapset –ideapankki**, johon päivitämme tähän teemaan liittyviä lisäideoita. Tervetuloa liittymään mukaan tähän ryhmään ja jakamaan toisillenne kivoja ideavinkkejä, linkkejä sekä kuvia toteutuneista jutuista ☺.

Toivomme lämpimästi, että Teille on näistä tehtävistä iloa ja hyötyä syksyn ja kevään suunnittelutyössä!

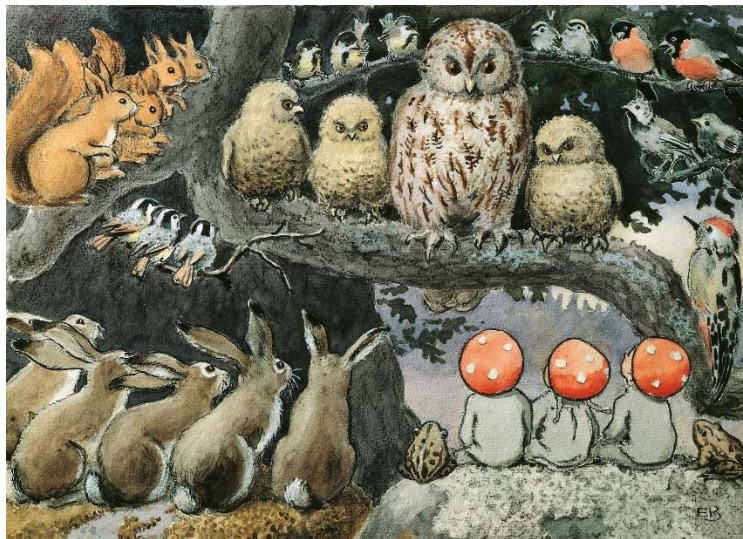
Loppuvuodesta saa Helsingin Savoy-teatterissa kantaesityksensä **Kimmo Ruotsalan säveltämä koko perheen ooppera Tomtebobarnen (Tonttulan lapset)**. Esitykset ovat 30.11.-2.12.2018. **Ilmaiset kenraaliharjoitukset pidetään iltapäivällä pe 30.11.2018 Savoy-teatterissa**. Esitys on ruotsinkielinen,

mutta siinä on suomenkielinen tekstitys. Jos haluatte tulla oppilaidenne kanssa katsomaan tätä harjoitusta ilmaiseksi, niin **toivotamme n. 600 nopeimmin ilmoittautunutta lämpimästi tervetulleiksi!**

Ilmoittautumiset voi lähettää s-postiosoitteeseen opera.tellus@gmail.com. Lähetämme spostitse vahvistuksen mukana tarkan kellonajan harjoituksille. Löydätte meidät myös netistä osoitteesta operatellus.fi sekä Facebookista Opera Tellus -sivulta, johon päivitämme tiedon lippujen varaustilanteesta. Otamme mielellämme vastaan palautetta tästä tehtäväpaketista, tai ideoita ja toiveita muusta mahdollisesta yhteistyöstä.

T: Opera Tellus

LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN OSA-ALUEET JA ELSA BESKOWIN SATU TONTTULAN LAPSET

L1 AJATTELU JA OPPIMAAN OPPIMINEN

Esimerkkitehtäviä kirjasta:

1. Mitä eläimiä satukirjan kuvissa näkyy? Mitkä niistä ovat lintuja/nisäkkäitä/matelijoita?

2. Mitä puita tai kasveja tunnistat satukirjan kuvista? Voit kerätä ulkoa puiden ja pensaiden lehtiä ja pitää näistä tunnistamiskilpailun tai –tehtävän. Sienten hieman haastavampaa tunnistamista voit testata esim. [täältä](#).
3. Miten eri vuodenaajat näkyvät sadussa? Miten puut ja kasvit valmistautuvat talven tuloon? Kuinka ne näkyvät luonnossa, eläimissä, ihmisissä? Miksi niitä kutsutaan vuodenaajoiksi? Mitä värejä näet luonnossa eri vuodenaikoina? Mitä värejä näet kirjassa? Kuinka eri värit saadaan näkymään? Miksi eläimet käyttävät suojavärejä? Ovatko eläinten uroksilla ja naarailla samanlaiset värit? Miksi ei? Olemmeko me samanvärisiä? Kuinka eroamme? Pukeudummeko suojaväriin? Miksi emme?
4. Eri vuodenaikoina voi tehdä paljon erilaisia asioita. Kerro parillesi, mikä sinusta on mukavaa talvella/kesällä. Minä vuodenaikana olet itse syntynyt?
5. Pohditaan yhdessä, mitä tarkoittavat seuraavat taideaineisiin liittyvät sanat: rytmi, tempo, puvustaja, lavastaja, baletti, orkesteri, kuoro, estradi, väliverho ja kapellimestari. Mitä muita oopperaan/teatteriin tai tanssiin liittyviä termejä tiedät? Pohditaan yhdessä, mitä sanoja, käsitteitä, välineitä olemme käyttäneet ja mihin tutustuneet taideaineita toteuttaessamme. Onko olemassa ammatteja, jotka käyttävät näitä välineitä työssään? Miten ja miksi he näin tekevät? Mikä on sinun toiveammattisi? Mitä omat vanhempasi tekevät työkseen ja mitä työvälineitä, -tehtäviä heillä on? Liittyykö metsään mitään ammatteja ja mitä näiden ammattien edustajat tekevät?
6. Mitä metsästä ja sen eläimistä kertovia loruja, riimejä tai lauluja muistat? Esittäkää näitä yksin/pareittain/ryhmissä. Voisimmeko lisätä niihin soittimia, musiikkia, liikettä? Löydämmekö niiden rytmin? Osaisimmeko tehdä oman laulun, lorun, riimin tai arvoituksen? Kuinka opettaisimme sen toisille?
7. Ainekirjoitus Tonttulan lasten pohjalta: Aineen otsikkona voi olla esim. Metsän salaisuus, Tonttulan lasten seikkailu tai Lepakon lentomatka.
8. Pullonpyöritystä pienissä ryhmissä: Keksikää vuorotellen metsään liittyviä sanoja A:sta Ö:hön.

Tehtäviin voi liittää, yhdistää mukaan lähiympäristöä, luontoretkiä, retkiä esim. museoihin, työpaikkoihin, eläinpuistoihin, kirjastoon jne. Tärkeintä on huomioida, että kaikki pääsevät osallistumaan ja tekemään yhdessä ja erikseen, isommassa ja pienemmässä ryhmässä omien taitojensa mukaan.

L2 ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT

Esimerkkitehtäviä kirjasta:

1. Mitä tonttuperhe kerää syksyä varten? Mitä luulet, että he tekevät niistä? Mitä sana sadonkorjuu tarkoittaa ja mitä se pitää sisällään? Kuinka ruokaa voi säilöä talven ajaksi ja miksi niin tehdään? Kuinka eläimet selviytyvät talvesta yksin, ihmisten avustamana?
2. Pohtikaa ryhmissä, mitä voit syödä turvallisesti metsässä. Mitä sääntöjä on tärkeä muistaa, kun kerää esim. marjoja, sieniä metsästä? Mitä jokamiehen oikeus tarkoittaa ja miten se liittyy luontoon? Mitä velvollisuuksia se tuo mukanaan?
3. Mitä pitää muistaa, jos lähtee metsään kävelemään? Mitä pitää tehdä, jos eksyy metsään? Mikä on paras liikkumismuoto metsässä? Mitä on hyvä ottaa mukaan? Tutkitaan eri välineistöä, mitä metsässä liikkumisessa voi apuvälineinä käyttää. Voiko metsässä harrastaa jotain urheilulajia?

4. Hyvä yöuni ja nukkuminen ovat tärkeitä asioita. Mitkä eläimet nukkuvat talviunta? Kuinka paljon sinun tulisi nukkua yöllä? Mitkä eläimet nukkuvat talviunta? Kuinka ne valmistautuvat tähän? Voisimmeko me nukkua läpi talven? Miten ihmiset muuttavat tapojaan, jotta selviävät eri vuodenaajoista? Entä eläimet ja kasvit? Miksi uni on ihmiselle tärkeää? Millainen on oma kehomme ja mitä siihen kuuluu? Kuinka kasvamme ja muutumme? Millainen olin vauvana? Ovatko vanhempamme olleet joskus vauvoja taikka lapsia? Mitä he muistavat meistä, kun me synnyimme?
5. Sadussa on jännittäviä ja hauskoja tapahtumia. Mitkä asiat? Pelottiko sinua jokin asia tarinassa tai kuvissa? Millaiset asiat sadussa ovat pelottavia?
6. Ketkä auttavat toisiaan sadussa? Ketkä pyytävät toisilta apua? Miten sinä voit auttaa toisia ihmisiä tai eläimiä?
7. Miten sinä voit auttaa luontoa ja ympäristöä? Muistathan, että tavaroiden ja vaatteiden kierrättäminen kannattaa! Ketkä pyytävät toisilta apua? Miten sinä voit auttaa toisia ihmisiä tai eläimiä ja luontoa? Vietetään Roskien keruu -päiviä, retkiä jne. Miksi on tärkeää, ettei roskia heitetä luontoon? Mitä roskaaminen luonnolle, eläimille ja ihmisille aiheuttaa? Mitä niille siellä tapahtuu? Mitä eroja muutoksissa on? Entä mitä tapahtuu keräämилlemme roskille? Miten niitä voi hyötykäyttää? Mitä roskien lajittelu tarkoittaa ja miksi se on niin tärkeää?
8. Pimeässä kuljettaessa on hyvä pitää heijastin roikkumassa takissa ja laukussa tms. Tehkää esim. heijastimet itselle/isänpäivälahjaksi. Millaisia heijastinideoita keksitte Tonttulan lapset – sadusta? Olisiko esim. lepakko- tai sieniheijastin mukava hihassa heilumassa ☺?

Tehtäviin voi liittää mukaan taideaineita, liikuntaa sisällä ja ulkona, retkiä lähiympäristöön ja metsään, ensiapuharjoituksia oppilaiden luokka-aste huomioiden, vierailuja roskienkierrätyslaitikoille ja kierrätyslaitoksiin, vastuutehtäviä koulun sisä- ja ulko-oppimisympäristöissä, sadonkorjuuseen liittyvillä tehtävillä ja lauluilla jne. Oman luokan tarpeet ja toiveet voidaan huomioida myös erilaisia kuva- ja mallitukia hyväksikäyttäen, jotta kaikki pääsevät osallistumaan toimintaan omien taitojensa mukaan.

L3 KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU

Esimerkkitehtäviä kirjasta:

1. Suomessa vietetään Svenska dagenia 6.11. Mitä asioita sinä tiedät Ruotsista? Oletko käynyt siellä? Miltä kirjan alkuperäiskieli kuulostaa? Tutustutaan Ruotsin kulttuuriin. Tästä linkistä löydätte lyhyen yhteenvedon tästä päivästä:
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2012/10/25/ruotsalaisuuden-paiva-611>
2. Ruotsalaisia suosikkiruokia ovat mm. lihapullat, silli ja pannukakku. Mitkä ovat sinun suosikkiruokiasi? Mitkä ovat suomalaisia kansallisuokkia? Osaisimmeko tehdä jotain näitä ruokia?
3. Osaatko sinä jotakin ruotsinkielistä sanaa? Osaatko sinä puhua jotakin muuta kieltä kuin suomea? Mitä tarkoittaa äidinkieli? Myös Suomessa on ihmisiä, jotka puhuvat ruotsia äidinkielenään. Miksi? Missä Suomessa puhutaan enemmän ruotsin kieltä kuin suomen kieltä? Mitä kieliä teidän luokassanne puhutaan? Haluaisivatko vanhemmat tulla kertomaan yhdessä lapsensa kanssa omasta kulttuuristaan? Mikä on perhekulttuuri? Miten eri perheet eroavat toisistaan ja mikä tekee perheen? Millainen sinun perheesi on? Keitä siihen kuuluu ja mitä yhdessä teette, harrastatte jne.? Missä asutte ja millaisessa kodissa asutte? Mikä tekee jokaiselle

sen oman kodin? Mitä huoneita siihen kuuluu ja kalusteita ja tarvikkeita? Tarvitseeko jokaisen kodin olla samanlaisia?

4. Kuunnelkaa esim. Youtubesta jokin ruotsinkielinen laulu (esim. Kom, Sommartider, Vem tänder stjärnorna, Vandraren, Idas sommarvisa...). Millainen tunnelma laulussa oli? Voitte pitää ruotsinkielisistä lauluista myös Levyraadın ja pisteyttää laulut. Keitä ruotsalaisia säveltäjiä ja poplaulajia/yhtyeitä tiedät? Tiesitkö, että monet suomalaisista muusikoista ovat suomenruotsalaisia ja puhuvat ruotsia äidinkielenään (esim. Isac Elliot, Krista Siegfrieds ja Redrama)?
5. Miten sadussa olevat eläimet puhuvat? Esim. miten ääntelevät sammakot, pöllö, kyykäärme ja hiiret? Tehkää yhdessä räppikappale näistä äänistä. Saako ääniä tehtyä omasta kehosta, lähiympäristöstä ja voiko soittimen rakentaa itse? Voiko esityksen esittää sisällä vai ulkona?
6. Tehkää ompelukuva/askartelu jostakin Tonttulan lasten sadun hahmosta tai asiasta (esim. lepakko, sieni, puu, hiiri...). Tästä linkistä löydätte kierrätyskeskusten mainion askarteluoppaan: <https://www.kierratyskeskus.fi/askarteluopas>.
7. Rakentakaa linnunpönttö/Kerätkää ja kuivatkaa pihlajanmarjoja linnoilla talveksi. Tästä linkistä löydätte mukavia tapoja tehdä linnoille ruokaa talveksi: <http://www.elaintaito.fi/pelit-ja-puuhat/tehtavat/keraa-linnoille-talviruokaa>

Tehtäviin voi liittää retkiä luontoon lähellä tai kaukana. Vanhempien vierailuja koululla kertomassa omasta kulttuuristaan, tietotekniikkaa ja kirjoja, sanomalehtiä voi hyväksi käyttää tiedon, kuvien ja muihin eri kulttuureihin liittyvien asioiden etsimiseen. Vierailuja voi tehdä eri kieltä puhuviin luokkiin, esim. ruotsin- tai venäjänkielisiin ryhmiin, sekä hyödyntää henkilökunnan monipuolista kulttuuritaustaa ja tieto- ja taito-osaamista. Jokaiselle lapselle on tärkeää saada kertoa omasta perheestään joko sanoin tai kuvin ja äänin ja olla ylpeä siitä.

L4 MONILUKUTAITO

Esimerkkitehtäviä kirjasta:

1. Mitä eläimiä näet satukirjan kuvissa? Kuinka monta sammakkoa/sientä/oravaa näet kuvassa? Jos jokainen näistä eläimistä saa kolme poikasta ensi kesänä, niin kuinka monta eläintä on yhteensä sen jälkeen?
2. Minkälaisia tunteita eri hahmoilla (esim. Tonttuisä, oravat, käärme) on sadussa? Minkälaisilta nämä tunteet näyttävät kasvoilla/eleissä/ilmeissä? Osaatko näyttää ilmeillä ja kehollasi seuraavat tunteet: vihainen, ahdistunut, ylpeä, alistunut, viekas ja uupunut? Voiko tunteita näyttää maalaamalla/soittamalla/kirjoittamalla? Saako tunteita näyttää? Tarttuvatko tunteet? Voiko toista auttaa tunteissa? Uskallatko itse näyttää tunteita?
3. Mitkä sadun tapahtumat voivat olla totta? Miksi? Kerro jotain totta ja jotain tarua itsestäsi? Miksi on tärkeää puhua totta? Milloin taas on ok puhua tarua? Onko kaikki kirjoitettu, kuvitettu ja kuvattu totta?
4. Mitä värejä löydät satukirjan kuvista? Mitkä metsästä/luonnosta löytyvät asiat ovat punaisia/vihreitä/ruskeita jne.?
5. Etsikää vanhoista sanoma-/aikakauslehdistä kuvia sadussa esiintyviä asioita/hahmoja. Leikatkaa ne irti ja liimatkaa kollaaseiksi. Erilaisia tunteita voi leikata lehdistä tai valokuvata itse tai tehdä

tunteisiin liittyviä ääniä. Kuvat ja äänet voi yhdistää yhteisleikiksi, jolloin yhdistetään sopiva ääni sopivaan kuvaan. Jokainen oppilas saa sen jälkeen esitellä oman työnsä ja kertoa ajatuksiaan siitä ja näkykö niissä tunteita. Muistattehan kehua kaveria!

6. Lainatkaa kirjastosta myös muita Elsa Beskowin kirjoja. Esitelkää ja vertailkaa näitä.

Keskustelunaiheita: Millainen on hyvä lastenkirja? Millaisista kirjoista sinä pidät/et pidä? Miksi?

Tehtäviin voi liittää mukaan mm. tietotekniikkaa, valo- ja videokuvausta, tunneharjoituksia ja teatteriesityksiä erilaisista sosiaalisista tilanteista, joissa lapset saavat osallistua yhdessä ratkomaan erilaisia sosiaalisia ristiriitatilanteita niin, että kaikille teatterihahmoille tulisi hyvä mieli, eikä kukaan jäisi yksin, jos ei niin halua. Eri viestintävälineiden kautta voidaan tutkia ja pohtia, mikä on totta ja mikä tarua.

L5 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN

Esimerkkitehtäviä kirjasta:

1. Mitä metsästä tai metsän eläimistä kertovia lauluja tiedätte? Äänittäkää laulua kännykänauhuriin ja kuunnelkaa yhdessä. Voitte myös tehdä ryhmissä tehdyissä mysteeriaänistä tunnistamiskilpailun.
2. Tablettiin voi ladata eläinten tunnistamispelejä ja sovelluksia. Löydätkö näistä peleistä tässä sadussa esiintyviä eläimiä? Mitä sääntöjä täytyy muistaa, kun hakee jotain tietoa netin avulla?
3. Muistathan, miten käsitellään tablettia, tietokonetta tai kännykkää varovasti? Missä tilanteissa niitä käytetään? Milloin niiden käyttö on kielletty tai rajoitettu?
4. Tehkää retki lähiympäristöön ja ottakaa valokuvia puista ja eläimistä. Tehkää valokuvista näyttely, elokuva tai kirja, ja muista kehua kaverin tuotoksia!
5. Mitä sääntöjä liittyy valokuvaamiseen ja toisen kuvien käyttöön?
6. Tehkää videoesitys/näytelmä satuun liittyvästä aiheesta: esim. Yöllinen metsä tai Pöllökoulun riitapukarit. Miksi emme saa katsoa kaikkia tv-ohjelmia, elokuvia tai pelata kaikkia pelejä? Miksi ei ole toivottua katsoa tv:tä, kännykkää taikka pelata tietokoneella, kännykällä, pelikonsolilla liian pitkään?
7. Voimmeko siirtää jonkin tabletti- tai tietokonepelin lauta- tai luontopeliksi?
8. Voimmeko siirtää jonkin kirjasadun elokuvaksi? Mitä työtehtäviä tämä tuo ja kuinka ne jaamme?
9. Kuinka viestintäteknologia on muuttunut ajan saatossa? Entä sinun vanhempiesi aikana? Entä isovanhempiesi? Kuinka se tulee muuttumaan tulevaisuudessa?

Tehtäviin voi liittää valmiita lapsille suunnattuja oppikokonaisuuksia/pelejä tieto- ja viestintäteknologiaan liittyvistä säännöistä ja rajoituksista lasten ikä huomioiden sekä retkiä aiheeseen liittyviin museoihin ja tapahtumiin liittäen tabletin ja tietokoneen käyttömahdollisuuksia yhdessä tekemiseen ja taideaineisiin sekä oppimisvälineistöön. Lasten tieto- ja osaamistaitoja on hyvä hyödyntää, sekä oppimista toinen toiselta.

L6 TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS

Esimerkkitehtäviä kirjasta:

1. Mitä yrittäjyys/yrittäminen tarkoittaa? Mitä ammatteja liittyy teatteriin, oopperaan tai balettiin?

2. Mikä ammatti kiinnostaa sinua? Mitkä ovat sinun vahvuuksiasi? Missä voit opiskella toivealaasi?
3. Voisiko tästä sadusta tehdä jonkin myyntiartikkelin, josta voisit saada rahaa? Vai keksitkö kenties jonkin muun asian, jota voisit myydä?
4. Myös hyväntekeväisyys on sinulle ja muille hyödyksi ja iloksi. Tonttuperhekin auttaa talvella nälkäisiä eläimiä. Mitä erilaisia tapoja on auttaa toisia ja tehdä hyväntekeväisyyttä? Haluaisitteko esim. käydä laulamassa/musisoimassa läheisessä vanhainkodissa, tai tehdä sinne ystävänpäiväksi tai jouluksi kortteja? [Tästä linkistä](#) voit etsiä sinulle sopivia hyväntekeväisyystapoja ja –kohteita läheltäsi.
5. Olisitko sinä kiinnostunut bloggaamisesta tai tubettamisesta, vai olisiko sinusta mukava ottaa kivoja kuvia Instagramiin? Oletko sinä ehkä jo tehnyt esim. videon Youtubeen? Tehkää pareittain oma video jostakin sinua kiinnostavasta aiheesta. Keksisitkö esim. sopivan videon aiheesta Näin pukeudut metsäretkelle/Lintubongausta?

L7 OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN

Esimerkkitehtäviä kirjasta:

1. Mitä sinä haluaisit, että luokassanne laulettaisiin/soitettaisiin/piirrettäisiin tämän satukirjan pohjalta? Kuinka uskallat ilmaista oman toiveesi?
2. Minkä eläimen sinä haluaisit valita seuraavan toimintahetken teemaeläimeksi? Jokainen oppilas voi vuorotellen valita, osallistua ja vaikuttaa.
3. Pohtikaa ja jutelkaa yhdessä, miksi on tärkeää, että kaikki saavat ehdottaa asioita yhdessä tehtäväksi.
4. Askarrelkaa yhdessä jokin satukirjan Tonttulan lasten hahmoista tai teemoista luokan seinälle. Tehkää siitä tarrataulu, johon jokainen voi liimata itse tarran aina kun oma teema on ollut esillä tai jos joku on onnistunut jossakin asiassa.

Tehtäviin voi liittää pohdintoja, kuinka jokainen saisi oman mielipiteensä esiin ja miksi se on tärkeää? Mitä erilaisia tapoja on ilmaista oma mielipide? Saako olla eri mieltä? Saako toisen mielipiteeseen yrittää vaikuttaa ja millä tavoilla? Kuinka ilmaisen mielipiteeni toisesta ihmisestä, toisen työstä? Miten kohtaan pettymyksen, kun oma ideani, toiveeni ei toteudu? Miksi aina eivät voi kaikki päättää, saada vuoroa? Väliillä on hyvä kokeilla, kuinka kauan kestää, kun jokainen oppilas saa oman vuoron jossain yhteisleikissä, ja miltä se tuntuu. Voidaan myös suunnitella yhdessä luokan kanssa, kuinka saadaan näkyväksi, että on saanut oman vuoron esim. apulaisena olemisessa.

